

σβάρνα

σβάρνα, η, ουσ. [<μσν. σβάρνα <σλαβ. barna, με ανάπτυξη προθετ. σ], γεωργικό εργαλείο, που σέρνεται από υποζύγιο και χρησιμοποιείται για το σπάσιμο των σβόλων και το ίσιωμα φρεσκοοργωμένου χωραφιού: «μετά το όργωμα άρχισε με τη σβάρνα να σπάζει τους σβόλους και να ισιώνει το χώμα στο χωράφι του».

- *παίρνω σβάρνα*, **α.** παρασέρνω και ανατρέπω ό,τι βρίσκεται στο πέρασμά μου: «όπως έτρεχε να προλάβει το λεωφορείο, πήρε σβάρνα όλες τις καρέκλες του ζαχαροπλαστείου που βρίσκονταν πάνω στο πεζοδρόμιο». **β.** επισκέπτομαι διαδοχικά, παίρνω με τη σειρά όλα τα γνωστά μου στέκια για να βρω κάποιον ή κάτι: «πήρα σβάρνα όλα τα μπαράκια του κέντρου για να σε βρω || πήρα σβάρνα όλα τα ειδικά μαγαζιά για να βρω αυτό το ανταλλακτικό». (Λαϊκό τραγούδι: *μη μου ζητάς να φύγω μες στα μεσάνυχτα, να πάρω πάλι σβάρνα τα ξενυχτάδικα*). Συνών. *παίρνω αμπάριζα* (β, γ) / *παίρνω μπάλα*.

- *τον παίρνω σβάρνα*, **α.** τον παρασέρνω στο πέρασμά μου και τον ανατρέπω και, κατ' επέκταση, τον κυνηγώ, τον καταδιώκω, τον νικώ, τον κατανικώ: «μόλις αγρίεψε, σηκώθηκε απ' τη θέση του και τον πήρε σβάρνα, μέχρι να πεις κύμινο». **β.** του επιτίθεμαι με λόγια επιπλήττοντάς τον αυστηρά: «μόλις τον είδε ο διευθυντής του να τεμπελιάζει, τον πήρε σβάρνα κι ακούστηκαν οι φωνές του σ' όλο το εργοστάσιο». **γ.** μιλάω ακατάπαυστα σε κάποιον, δεν τον αφήνω να αρθρώσει λέξη, μονοπωλώ το χρόνο του: «με πήρε σβάρνα με τα προβλήματά του, που στο τέλος τον λυπήθηκα και του 'δωσα τα δανεικά που μου ζητούσε». Συνών. *τον παίρνω αμπάριζα*.

- *τους παίρνω σβάρνα*, **α.** διασκορπίζω έναν όμιλο ανθρώπων, τους διαλύω: «αν και ήταν ένας εναντίον πέντε, τους πήρε σβάρνα κι εμείς μείναμε με το στόμα ανοιχτό!». **β.** κουτσομπολεύω έναν έναν όλους τους γνωστούς του κύκλου μου: «κάθε φορά που θ' ανοίξει το στόμα του, τους παίρνει όλους σβάρνα και βγάζει τ' άπλυτά τους στη φόρα». **γ.** επισκέπτομαι κάποιους διαδοχικά, ζητώντας ή επιδιώκοντας κάτι: «τους πήρα σβάρνα όλους, μήπως και είχαν ακούσει τίποτα για καμιά δουλειά». (Λαϊκό τραγούδι: *πούστης τον πούστη αγαπά, πουτάνα την πουτάνα, κι ο Γιώργος ο κολομπαράς τους παίρνει όλους σβάρνα*). Συνών. *τους παίρνω αμπάριζα*.